

Warszawa, 7 czerwca 2018 r.
KL/200/80/AZ/2018

Pani
Teresa Czerwińska
Minister Finansów

Szanowna Pani Minister,

W związku z konsultacjami publicznymi dotyczącymi projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wyższej wartości minimalnej średniej wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązania (numer z wykazu 685), Konfederacja Lewiatan przedstawia niniejsze uwagi do wyżej określonego projektu rozporządzenia.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wyższej wartości minimalnej średniej wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązania (numer z wykazu 685)

Uwagi dotyczą trzech obszarów:

1. **Przedstawionego uzasadnienia dla podniesienia wartości minimalnej LGD określonej w Art. 164 ust. 4 CRR**
2. **Metodologii przyjętej do wyznaczenia wartości referencyjnej dla podniesionej minimalnej wartości LGD oraz jej wysokości**
3. **Implementacji podniesionej minimalnej wysokości parametru LGD w praktyce**

Ad 1)

W przygotowanym uzasadnieniu dla podniesienia minimalnej wysokości parametru LGD oraz przygotowanej ocenie skutków wprowadzenia regulacji, wskazywane jest iż intencją regulacji jest uzyskanie dla banków IRB efektu ekwiwalentnego do podniesienia wagi ryzyka w przypadku banków stosujących metodę standardową dla analogicznego portfela, z poziomu 100% do poziomu 150%, co miało miejsce w grudniu ubiegłego roku.

Należy wskazać, że uzasadnienie jest sprzeczne z istotą regulacji określonych dla metod stosowanych w obszarze kalkulacji wymogów kapitałowych opisanych w CRR. Wagi ryzyka określone do stosowania w ramach metody standardowej kształtują w sposób bezpośredni poziom wymogów kapitałowych. Banki stosujące metodę standardową są zobowiązane odpowiednio zaimplementować ustalone poziomy wag ryzyka. Metoda wewnętrznych ratingów jest oparta na stosowaniu modeli wewnętrznych, które dostarczają oszacowań miar ryzyka (PD, LGD, EAD/CCF) determinujących wysokość wag ryzyka odzwierciedlających specyficzny poziom ryzyka konkretnej instytucji.

Tak więc istotą różnicy między metodą standardową a metodą wewnętrznych ratingów jest stosowanie w przypadku metody zaawansowanej indywidualnych poziomów wag ryzyka, które mają bardziej precyzyjnie odzwierciedlać rzeczywistą sytuację konkretnej instytucji niż metoda standardowa bazująca na jednolitych poziomach wag, odzwierciedlających uśrednione postrzeżenie ryzyka sektora przez Regulatora. Banki, które uzyskały zgodę na stosowanie metody zaawansowanej, musiały przejść rygorystyczny proces akceptacyjny w odniesieniu do budowy modeli i ich utrzymywania ze strony Regulatora, który każdorazowo wydaje zgodę na stosowanie modeli uznając je tym samym za adekwatne. Dlatego też, minimalne wartości miar PD i LGD określone w CRR, inaczej niż w przypadku wag ryzyka określonych dla metody standardowej, są wprowadzone aby zabezpieczyć progowe wartości miar, nie wartości docelowe, które mają być dostarczane bezpośrednio przez modele.

Dla porządku należy wskazać, że projekt Komitetu Bazylejskiego zmian w zakresie wymogów kapitałowych (Bazylea IV), który jest przywoływany w uzasadnieniu dla metody 4, obniża poziom minimalnej wartości LGD z obecnych 10% (Art. 164 ust 4 CRR) na 5% (część D, pkt. 121), co jeszcze bardziej podkreśla techniczny charakter minimum, przekierowując ciężar adekwatności stosowanych wag ryzyka na modele wewnętrzne. Podniesienie wagi ryzyka o 50% w przypadku niedopasowania walutowego dotyczy metody standardowej, nie metody wewnętrznych ratingów (część A, pkt. 76), **tak więc powoływanie się na ten parametr jako benchmark jest niewłaściwe i nieuzasadnione.**

Wymogi kalkulacyjne dla parametru LGD określone w CRR zawierają obowiązek stosowania szeregu korekt o charakterze konserwatywnym, włączając w to korektę odzwierciedlającą pogorszoną sytuację ekonomiczną (downturn LGD), a także w szczególności – skutki niedopasowania walutowego między ekspozycją a zabezpieczeniem (Art. 181 ust. 1 pkt. d). Jak zostało wspomniane wyżej, modele podlegają akceptacji przez Regulatora, zatem należy uznać że w przypadku modeli stosowanych przez banki IRB, nałożenie obowiązku stosowania minimalnej wartości LGD przekraczającej poziom wewnętrznych oszacowań modeli, które adresują przywołane korekty, jest skrajnie konserwatywne i nieuzasadnione zarówno z merytorycznego punktu widzenia jak również z punktu widzenia podejścia ostrożnościowego. Ramy regulacyjne wskazują, iż ryzyka potencjalnie niezaadresowane w ramach metod Filara I mogą być zaadresowane w ramach wymogu Filara II. KNF przeprowadza analizy domiaru kapitałowego dla poszczególnych banków, metodyka analizy jest mocno skoncentrowana na analizie negatywnego wpływu scenariuszy zakładających szok walutowy oraz szok dla poziomu stóp procentowych. Ewentualne niedostatki obecnego podejścia do analizy ryzyka walutowego powinny być zaadresowane właśnie w ewentualnej korekcie metodyki domiarowej dla banków IRB.

Podnosząc minimalną wartość LGD do poziomu, który oscyluje w okolicach średniej wartości parametru LGD lub go przekracza, powoduje istotne trudności dla banków IRB w obszarze testu stosowania. Zakładając, że ze względu na wysokość wartości minimalnej LGD, banki będą musiały zastępować wyniki wewnętrznych modeli LGD wartością ustaloną przez Regulatora, powstaje pytanie jak należy postąpić w przypadku innych obszarów stosowania parametru LGD wymaganego w ramach testu stosowania, niż kalkulacja wymogów kapitałowych. Co do zasady, Banki powinny stosować spójnie te same oszacowania miar ryzyka między innymi również w obszarze ustalania cen produktów, kalkulacji rezerw, procesie kredytowym, alokacji kapitału, etc. Konieczność potencjalnego stosowania regulacyjnego poziomu wartości LGD zamiast wewnętrznych oszacowań modeli, może istotnie wpłynąć na efektywność banków IRB oraz potencjalnie na ich konkurencyjność. W związku z tym, należy uznać że ocena skutków regulacji określona jako neutralna dla banków, może być nieadekwatna.

Dodatkowo należy wskazać, że podniesienie minimalnego poziomu LGD do pułapu, który spowoduje konieczność zastępowania wartości LGD otrzymanego w wyniku działania modeli wewnętrznych poziomem regulacyjnym, oznacza de facto zrównanie logiczne metody IRB Advanced Approach (metoda zaawansowana IRB) z metodą IRB Foundation (metoda podstawowa IRB), w której to właśnie parametr LGD jest określony przez Regulatora w CRR, a która nie jest przewidziana do stosowania dla portfeli detalicznych. Pod wątpliwość należałoby wówczas poddać zasadność wymogów nakładanych na banki przez Regulatora odnośnie modelowania LGD, jak również zasadność kosztów ponoszonych przez banki na utrzymanie metod które efektywnie nie mogą być stosowane.

Ad 2)

W odniesieniu do metodyki przyjętej do wyznaczenia referencyjnych wartości minimalnego poziomu LGD, w szczególności należy wskazać na uchybienia merytoryczne w podejściach nr 1, 2 oraz 4.

- Metoda nr 1 (ekwiwalentnego wzrostu) - metoda jest całkowicie nieobiektywna merytorycznie. Benchmark jest osiągany poprzez wymnożenie obecnego średniego poziomu parametru LGD przez relatywny przyrost wagi ryzyka dla metody standardowej. Paradoksalnie, dzięki względnie konserwatywnym oszacowaniom LGD stosowanym przez banki w porównaniu do ryzyka europejskiego (poziom ok. 30%), metoda skutkuje wyższym poziomem wartości referencyjnej (45%). W przypadku, gdyby

oszacowania banków byłby na niższym poziomie, wyznaczona minimalna wartość LGD byłaby niższa. I odwrotnie – gdyby banki byłyby jeszcze bardziej konserwatywne w estymacjach LGD, np. poziom LGD wynosiłby 40%, poziom referencyjny dla minimalnej wysokości LGD ustalonej przez Regulatora byłby jeszcze wyższy (60%) co jest sprzeczne logicznie.

- Metoda nr 2 (proporcjonalnych ograniczeń) – metoda zawiera merytoryczny błąd. Zgodnie z zapisami CRR (Art. 124, 125), waga ryzyka 35% ma zastosowanie wyłącznie do części efektywnie zabezpieczonej (ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej), nie zaś do całej do całej części ekspozycji jak parametr LGD. Przy zestawieniu wag ryzyka należałoby w mianowniku uwzględnić następującą wartość: $80\% \cdot 35\% + 20\% \cdot 100\%$ (wersja konserwatywna – waga ryzyka 100% dla części nieefektywnie zabezpieczonej). Wówczas otrzymujemy: $150\% / 48\% = X / 10\%$, czyli referencyjny poziom wyniósłby ok. 31,25% zamiast 43%.
- Metoda nr 4 (benchmarku regulacyjnego) – uwagi odnośnie tej metody zostały zaadresowane częściowo powyżej; zapisy w nowym pakiecie reform Komitetu Bazylejskiego w odniesieniu do podniesienia wagi ryzyka o 50% w przypadku niedopasowania walutowego dotyczą metody standardowej, nie metody wewnętrznych ratingów (część A, pkt. 76). Powoływanie się na ten parametr jako benchmark jest z gruntu niewłaściwe i nieuzasadnione, w związku z tym przedstawiona kalkulacja jest obciążona błędem. Właściwe byłoby odwołanie się do zaproponowanej minimalnej wysokości parametru LGD w przywołanym projekcie zmian regulacji (część D, pkt. 121), która wynosi 5 % i jest bardzo odległa od proponowanych 45%.

Ad 3)

Obok uzasadnienia merytorycznego dla wprowadzenia nowej wartości minimalnej dla parametru LGD, konieczne jest również poruszenie zagadnienia praktycznej implementacji. Modele LGD dostarczają zazwyczaj siatkę wartości wynikowych, która jest uzależniona od segmentacji zastosowanej w modelu (np. LGD jest różnicowane ze względu na pasma LTV). W przypadku, gdy regulacyjny poziom parametru LGD jest wyższy od części lub od wszystkich składowych wyników LGD, powstaje problem w jaki sposób należy przeprowadzić korektę składowych by otrzymać średni portfelowy parametr LGD ważony ekspozycją o wartości nie mniejszej niż wartość minimalna określona przez Regulatora. Wprowadzenie reguły minimum na poziom każdej składowej byłoby nadmiernie konserwatywne.

Warto w tym miejscu znów przywołać planowane zmiany regulacji w obszarze wymogów kapitałowych przez Komitet Bazylejski, gdzie w części D pkt. 121 wskazuje się jasno, iż wartość minimalna określona na poziomie 5% jest wartością wchodzącą bezpośrednio do formuły liczącej wagę ryzyka, nie jest wartością średnią dla portfela. Wskazany sposób stosowania zapewne determinuje obniżenie minimalnego poziomu z 10% (wartość średnia dla portfela) do 5% (wartość minimalna dla stosowana w kalkulacji) – co znów potwierdza techniczny charakter wartości progowych określonych w CRR dla metody IRB, nie zaś charakter wartości mającej odzwierciedlać średnie poziomy strat w sektorze.

Konfederacja Lewiatan, KL/200/80/AZ/2018

